

Signebyns Friskola Ekonomisk förening

Org.nr. 716451-2696

skolan@signebynsfriskola.se

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn av Signebyns Friskola
belägen i Årjängs kommun

Tillsyn i Signebyns Friskola

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Signebyns Friskola Ekonomisk förening (716451-2696) under hösten 2016. Signebyns Friskola besöktes av Skolinspektionen den 8 september 2016.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskapsresultat

Med hänsyn till allt för litet elevunderlag redovisas inga kunskapsresultat för skolan i Skolverkets offentliga statistik. Enligt skolans egna sammanställningar framgår att läsåret 2015/16 uppnådde samtliga elever kunskapskraven i de ämnen och årskurser som det finns sådana krav.

Resultat av trygghet och studiero

Med hänsyn till det låga elev- och personalunderlaget på skolan redovisas inte resultat på Skolinspektionens skolenkät som ställs till elever och personal och (som genomfördes hösten 2015). På skolenkäten till vårdnadshavare, där det finns fler svarande (totalt 10 svarande), framgår att vårdnadshavarna upplever att det i hög grad är så att deras barn känner sig trygga på skolan och att det är studiero på lektionerna.

Både elever, personal, rektor och företrädare för skolans huvudman uppger att det är en trygg miljö på skolan och att det är studiero på lektionerna.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Ingen brist konstaterad	
2. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Ingen brist konstaterad	
3. Styrning och utveckling av verksamheten	Ingen brist konstaterad	
4. Förutsättningar för utbildningen vid skolenheterna	Föreläggande	2017-01-31
5. Utveckling av utbildningen vid skolenheterna	Föreläggande	2017-01-31

Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Det har av Skolinspektionens tillsyn inte framkommit annat än att Signebyns Friskola i flera avseenden lever upp till författningarnas krav inom de områden som granskats av Skolinspektionen. Undervisningen är inriktad mot de nationella målen och det finns ett stort engagemang för elevernas lärande och utveckling hos skolans personal. Dock finns det områden där huvudmannen och skolans rektor måste vidta åtgärder för att komma till rätta med de brister som konstateras i tillsynen.

Skolinspektionens tillsyn visar att skolans elevhälsa, som samlad resurs, inte arbetar främst förebyggande och hälsofrämjande. Det måste huvudmannen skapa förutsättningar för.

Tillsynen visar också att huvudmannen inte systematiskt identifierar, beslutar om och genomför åtgärder för att utveckla utbildningen med utgångspunkt i utbildningens resultat. Huvudmannen måste därför se till att detta görs.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Signebyns Friskola Ekonomisk förening att senast den 31 januari 2017 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Förutsättningar för utbildningen vid skolenheterna

Huvudmannen ska ge rektorn och övrig personal vid skolenheterna förutsättningar, så att utbildningen är likoärdig och av hög kvalitet. I detta arbete ingår att huvudmannen ser till att de förutsättningar för att bedriva en utbildning av hög kvalitet (i form av till exempel en stabil elevprognos och budget) som denne hade vid godkännandet som huvudman fortfarande gäller. I arbetet med att skapa nödvändiga förutsättningar ingår bland annat också att säkerställa att de rektorer som är anställda att leda verksamheten har den behörighet och kompetens skolförfattningarna kräver. I arbetet ingår också att förse skolenheterna med nödvändiga materiella och personalmässiga resurser, så att målen för utbildningen kan nås. Dessa resurser måste också organiseras på ett ändamålsenligt sätt, så att skolenheterna kan använda dem för det syfte de är avsedda för. Den enskilda huvudmannen har också ett fungerande system för att ta emot anmälningar om kränkande behandling av elever. I de fallen utreds kränkningarna och åtgärdas vid behov.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Signebyns Friskola Ekonomisk förening inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Huvudmannen ser till att det på grundskoleenheterna finns tillgång till elevhälsa för eleverna i förskoleklass och grundskola, så att den kan användas främst förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot målen. (2 kap. 25 § skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Huvudmannen ska se till att det för skolans elever finns tillgång till elevhälsa som främst används förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot målen.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionens tillsyn visar att skolan saknar tillgång till en elevhälsa som arbetar främst förebyggande och hälsofrämjande som samlad resurs.

Elevhälsans kompetenser används uteslutande utifrån uppkomna behov och vid obligatoriska insatser samt främst i individärenden. Det förebyggande och hälsofrämjande arbete som skolans skolsköterskan gör inom ramen för det obligatoriska vårdprogrammet inom skolhälsovården är inte tillräckligt för att motsvara det förebyggande och hälsofrämjande arbete som ska ske inom elevhälsan. Detta eftersom syftet är att de olika kompetenserna ska medverka med sina respektive perspektiv i detta arbete.

Enligt skollagen ska det för eleverna i grundskolan finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses. Det förebyggande och hälsofrämjande arbetet ska vara elevhälsans huvudsakliga uppdrag, och elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. I förarbetena till skollagen anges bland annat att elevhälsans fokus "inte ska vara hälso- eller sjukvårdande insatser i snäv bemärkelse utan förebyggande och hälsofrämjande insatser i ett bredare perspektiv" (prop. 2009/10:165, s. 277).

Elevhälsan vid Signebyns Friskola utgörs av en skolsköterska som kommer till skolan en gång i månaden, och därutöver vid behov. Den tid som skolsköterskan inte finns på skolan finns hon tillgänglig för personal och föräldrar på annat sätt. Det finns även en skolläkare som kommer till skolan en gång per termin samt vid behov. Därutöver finns tillgång till övriga kompetenser i elevhälsan såsom kurator, specialpedagog och psykolog via avtal med extern part.

Enligt skolans rektor, skolsköterska och representanter för huvudmannen utgår elevhälsans arbete helt och hållet från uppkomna behov, samt utifrån obligatoriska inslag såsom hälsosamtal inom skolhälsovården. Rektor, skolsköterska och representanter för huvudmannen uppger vid intervju att skolsköterskan är den kompetens som regelbundet finns på skolan för eleverna. De uppger vidare att skolan har avtal med samtliga kompetenser som ska finnas i elevhälsan, och att upparbetade och väl fungerande kontaktvägar finns med de olika kompetenserna. Enligt rektor och skolsköterska händer det att olika kompetenser möts om rektorn kallar dem till möte i samma ärende. I övrigt träffas inte de olika kompetenserna för att arbeta tillsammans som en samlad elevhälsa för eleverna på Signebyns Friskola. Representanter för

skolans huvudman uppger att de inte har en bild av elevhälsans inre arbete, eftersom de inte följer upp elevhälsan på det sättet. De har heller inte formulerat något särskilt uppdrag för elevhälsan. Enligt representanterna ser de till att resurser finns så att det täcker behovet utifrån skolhälsovårdens obligatoriska inslag samt för behov som uppkommer över tid.

Enligt skolsköterskan ingår en del hälsofrämjande insatser i det arbete som hon gör inom det obligatoriska basprogrammet.

Motivering till föreläggande som ingripande

Signebyns Friskola Ekonomisk förening uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Signebyns Friskola Ekonomisk förening föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Utveckling av utbildningen vid skolenheterna

Huvudmannen ska arbeta kontinuerligt och långsiktigt för att utveckla och förbättra utbildningen i inom väsentliga områden, i syfte att säkerställa likvärdighet och kvalitet. I detta arbete ingår att huvudmannen skaffar sig kunskap om nuläget vid skolenheterna. Denna nulägesbild ska bland annat innefatta resultat som knyter till det syfte som utbildningen har enligt nationella styrdokument. I arbetet ingår också att följa upp de centrala förutsättningar som huvudmannen ger skolenheterna, för att de ska kunna ge eleverna en god utbildning. Huvudmannen analyserar sedan orsakerna till bristande måluppfyllelse, resultat och förutsättningar, vilka förbättringsåtgärder som behövs, samt vidtar dessa åtgärder.

När huvudmannen formulerar nulägesbilden ska denna bygga på uppgifter som rektorerna tagit fram i sitt eget kvalitetsarbete vid skolenheterna, men också på uppgifter huvudmannen själv samlat in (exempelvis nationell statistik, tillsyns- och granskningsrapporter, anmälningar om kränkande behandling, etc). Det ska därför finnas en koppling mellan huvudmannens kvalitetsarbete, och det kvalitetsarbete som rektorerna tillsammans med lärare, övrig personal och elever genomför vid skolenheterna.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Signebyns Friskola Ekonomisk förening inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar huvudmannen om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 3 och 6 §§ skollagen)
- Huvudmannen planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 3 och 6-7 §§ skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristerna.

- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen av utbildningen vid Signebyns Friskola ska huvudmannen besluta om nödvändiga åtgärder för att utveckla utbildningen.
- Huvudmannen ska planera för genomförandet av de beslutade utvecklingsåtgärderna och genomföra dessa. Beslut om utvecklingsåtgärder och planeringen för att genomföra dessa ska dokumenteras.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen för Signebyns Friskola inte bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete för verksamheten i skolan. Utbildningens resultat sammanställs inte regelbundet på huvudmannanivå och utgör inte grund för att fatta beslut om åtgärder för att utveckla verksamheten som helhet utifrån de nationella målen. Därmed genomförs heller inga sådana utvecklingsåtgärder för utbildningen. Detta strider mot skollagen, som anger att huvudmannen systematiskt och kontinuerligt ska planera, följa upp och utveckla utbildningen i riktning mot de nationella målen.

Enligt skollagen ska varje huvudman inom skolväsendet på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Om det vid uppföljning, genom klagomål eller på annat sätt kommer fram att det finns brister i verksamheten, ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas.

Enligt representanter för huvudmannen (föreningens styrelse) följer de upp resultat från utbildningen genom att de tar del av rektorns redogörelse av verksamheten. Detta sker framför allt löpande i vardagen men även i samband med särskilda rektorsmöten en gång per termin. Representanterna för huvudmannen beskriver att de vid dessa möten med rektorn främst har öppna frågor kring vad som behövs i verksamheten och stämmer av om rektorn upplever att allt fungerar. Inriktningen för rektorsmötena är mer av övergripande karaktär och de ber inte om att få ta del av sammanställningar av särskilda resultat vid dessa tillfällen. När det gäller huvudmannens initiativ för att utveckla verksamheten så är det snarare så att personalen kommer med önskemål till styrelsen, säger de. Enligt representanterna för huvudmannen kan

mötena med rektorn exempelvis resultera i resurser till mer personal. Det beror helt och hållet på vad rektorn tar upp på mötena.

Huvudmannen får även information om verksamhetens resultat genom protokoll från personalens regelbundna möten, där bland annat elevernas kunskapsresultat följs upp. Protokollen ger information om det aktuella resultatet, och då främst utifrån elever som riskerar att inte nå målen. Är det något som då ska riktas till huvudmannen så signalerar rektorn det till styrelsen och styrelsen agerar på det, säger representanterna för huvudmannen. Enligt representanterna för huvudmannen kan det exempelvis röra sig om extra resurser som behöver tillsättas. Vid ett tillfälle har de riktat resurser till en klass för att stärka arbetet med läsförståelse, berättar de. Någon sammanställning av elevernas samlade kunskapsresultat har de i styrelsen dock inte tagit del av, säger de. Det finns i den dokumentation som huvudmannen lämnat till Skolinspektionen inför tillsynen heller inget underlag som visar huvudmannens uppföljning av verksamhetens resultat såsom exempelvis kunskapsresultat och åtgärder för att utveckla utbildningen som helhet.

När det gäller resultat kopplat till trygghet och studiero är styrelsens representanter osäkra på hur de följer upp det. De tror att skolan har enkäter till eleverna kring trivsel och trygghet, men känner inte till resultaten av dessa enkäter. Istället tar de del av elevrådsprotokoll, säger de. Där kan önskemål komma upp om inköp av olika slag och frågor om regler kring snöbollskastning exempelvis. Utöver det förlitar de sig på rektorns information inom detta område, säger de.

Rektorn bekräftar den beskrivning av huvudmannens uppföljning och utveckling av utbildningen som huvudmannens representanter ger. Hon uppger att hon vid mötena med styrelsen informerar om vad som händer i verksamheten, och berättar att hon även mailar information till styrelsen löpande. Exempelvis protokollen från personalens möten. Enligt rektorn har styrelsen inte begärt in några specifika uppgifter från rektorn när det gäller kvalitetsarbetet, såsom exempelvis sammanställningar av kunskapsresultat eller värdegrundsresultat på regelbunden basis.

Motivering till föreläggande som ingripande

Signebyns Friskola Ekonomisk förening uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Signebyns Friskola Ekonomisk förening föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Övriga arbetsområden

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav avseende följande:

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven. I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Beslut

2016-10-20
10 (12)

Dnr 44 - 2015:9816

På Skolinspektionens vägnar

Fredrik Mattsson
Enhetschef

Karin Malmsten
Föredragande/utredare

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Signebyns Friskola

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektionen grundar sina bedömningar på. I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Signebyns Friskola

Signebyns Friskola är en fristående grundskola med förskoleklass samt årskurserna 1-6. Vid tiden för tillsynen finns totalt 24 elever på skolan, som är indelade i två åldersintegrerade klasser. En klass omfattar årskurserna 1-3 där även elever i förskoleklass delvis deltar, och en klass omfattar årskurserna 4-6. Skolan är belägen i Signebyn i Årjängs kommun och har en stor skolgård som angränsar till natur- och skogsområde som används i utbildningen. Skolans profil är rörelse, estetik och natur.

Skolan byggdes 1869 och har sedan dess alltså omfattat skola och utbildningsverksamhet. Sedan 1993 drivs skolan av huvudmannen Signebyns Friskola Ekonomisk Förening med organisationsnumret 716451-2696. Huvudmannen har tillstånd att bedriva motsvarande grundskola för årskurserna 1-6 samt förskoleklass (dnr 93:334 samt 2006:998). Huvudmannen bedriver även fritidshem i skolans lokaler, och i anslutning till skolan finns även förskola som också bedrivs av huvudmannen. När det gäller huvudmannens ansvarstagande för fritidshemmet bedöms det av Skolinspektionen i ett eget beslut (se beslut 2016-10-20, dnr 2015:9817). Årjängs kommun har tillsyn över förskolan, varför förskolan inte omfattas av detta beslut.

Skolan och fritidshemmet leds av en rektor. Personalen består av lärare och personal i fritidshemmet. Skolsköterska finns på skolan regelbundet, medan kurator, specialpedagog, skolpsykolog och studie- och yrkesvägledare används vid behov. Skolläkare finns på skolan vid ett par givna tillfällen per läsår.

Skollunch serveras i skolans egen matsal. Ett bibliotek med ett mindre bokbestånd finns på skolan, där eleverna även har möjlighet att söka i en digital bibliotekskatalog. Skolan abonnerar på boklådor från kommunbiblioteket.